

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 4111010676
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4111010676.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej, sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 17. októbra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného P. T., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 16. novembra 2011, sp. zn. 4To/77/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného P. T. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 22. septembra 2011, sp. zn. 6T/68/2011, bol P. T. uznaným vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- od 06.09.2010 do dňa 14.04.2011 v rodinnom dome v E. na ulici J. XXX, sa opakovane vyhrážal a pod hrozbou násilia nútil poškodenú, svoju matku F. T., nar. XX.XX.XXXX, aby mu dala peniaze a to tým spôsobom, že jej opakovane vulgárne nadával a vyhrážal sa jej, že ju zabije, ak mu nedá peniaze na alkohol a cigarety a tiež sa jej vyhrážal, že ak mu nepôjde kúpiť alkohol, tak ju zbije alebo zabije, pričom z obavy o svoj život alebo zdravie mu poškodená peniaze vždy dala a žiadané veci mu kúpila, pričom bol právoplatne odsúdený Okresným súdom Nitra sp. zn. 6T 121/2001 dňa 11.02.2002 pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/ 1961 Zb. účinného do 31.12.2005.

Za spáchanú trestnú činnosť bol obvinenému podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona (po nezistení žiadnej poľahčujúcej ani priťažujúcej okolnosti podľa § 36 a § 37 Trestného zákona) uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti vyššie citovanému rozsudku podal obvinený odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo 16. novembra 2011, sp. zn. 4To/77/2011 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného ako nedôvodné.

Proti druhostupňovému rozhodnutiu podal obvinený v zákonnej lehote, prostredníctvom obhajcu, dovolanie doplnené podaniami zo 7. novembra 2014, 6. septembra 2017 a 13. novembra 2017, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Trestného poriadku. Dôvod dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku je podľa jeho názoru daný v tom, že súd porušil ustanovenie § 168 ods. 1 Trestného poriadku, keď nezrejmiť, z ktorých dôkazov majú vyplývať skutkové zistenia a zároveň účelovým vyňatím častí výpovede porušil jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a tým aj zásadným spôsobom porušil jeho právo na obhajobu. V tejto súvislosti poukázal aj na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vrátane judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a zároveň zdôraznil, že ústavnoprávna povinnosť súdu dostatočne odôvodniť súdne rozhodnutie vyplýva nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Listiny základných práv a slobôd.

Je toho názoru, že v jeho prípade došlo aj k porušeniu obžalovacej zásady. Má za to, že bol odsúdený nad rámec podanej žaloby rozšírením skutku súdom prvého stupňa, pričom proti rozšíreniu skutku nemal v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom, možnosť účinne sa brániť. Dôvodil, že súd prvého stupňa nezákonne rozšíril skutok o jeho predchádzajúce odsúdenie (sp. zn. 6T/121/2001), pričom mal prihliadnuť ex offio na zahľadanie odsúdenia. V tejto súvislosti poukázal aj na naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, keď súd nesprávne právne posúdil výmeru trestu pre opätovné spáchanie zločinu podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona a zvýšil tak obvinenému dolnú hranicu trestnej sadzby na 7 rokov.

V súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku obvinený spochybnil postup znalca v rozpore s § 268 ods. 1 Trestného poriadku, keď nediktoval znalecký posudok do zápisnice, pretože v takomto prípade by mal byť obsah znaleckého posudku v zápisnici zaznamenaný. Zastáva názor, že ak sa znalec iba odvolal na znalecký posudok v zmysle § 268 ods. 2 Trestného poriadku, mal byť jeho znalecký posudok prečítaný na hlavnom pojednávaní, čo sa však nestalo a takýto dôkaz nebol vykonaný, resp. nebol vykonaný zákonným spôsobom. Z uvedeného dôvodu nemal súd prihliadať na takýto dôkaz.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby najvyšší súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, že rozsudkom prvostupňového súdu bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného a aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia súdov zrušil a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra podaním z 19. januára 2018 a doplnením vyjadrenia z 19. marca 2018, v ktorom uviedla, že námietky obvineného považuje za zavádzajúce. Prokurátorka považuje uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/77/2011 zo 16. novembra 2011 za zákonný a vydaný v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona aj Trestného poriadku, pričom sa v plnej miere stotožnila s vykonaným dokazovaním, súdom zhodnotenými dôkazmi, právnu kvalifikáciu skutku a dôvodmi rozhodnutia. Dovolanie nepovažuje za dôvodné a opodstatnené. Má za to, že obvinený sa dovolaním domáha opätovného preskúmania vykonaného dokazovania a zmeny správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo nie je prípustné. S poukazom na uvedené navrhla, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Poškodená F. T. sa k dovolaniu obvineného nevyjadrila v súdom stanovenej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto

bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku a § 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku (§ 382 písm. c/ Trestného poriadku).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštanca.

S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2Tdo/45/2009 uverejnené pod č. 7 v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ... Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu."

Obvineným uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sa uplatňuje najmä za situácie, ak došlo k porušeniu ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, keď orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

Najvyšší súd po preskúmaní podaného dovolania na podklade predloženého spisu zistil, že k zásadnému porušeniu práv obvineného na obhajobu v konaní pred rozhodujúcimi súdmi nedošlo.

Ak ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku, obvinený namietal

postup znalca na hlavnom pojednávaní konanom 22. septembra 2011 v rozpore s § 268 Trestného poriadku. Z obsahu súdneho spisu (č. l. 204) je zrejmé, že znalec Mgr. A. I. po zákonom poučení prečítal znalecký posudok (č. l. 180-193 súdneho spisu), ktorý doplnil diktovaním do zápisnice v zmysle § 58 ods. 3 Trestného poriadku. Dovolací súd nezistil žiadne pochybenie pri vykonaní dôkazov, výsluch znalca bol vykonaný v súlade s § 268 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konštatuje, že dokazovanie na hlavnom pojednávaní bolo vykonané v súlade s ustanovením Trestného poriadku, z procesného hľadiska neboli porušené ustanovenia Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov, a preto dovolacia námietka obvineného je irelevantná.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že dôvody dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia spočívajú v chybách právnych a nie skutkových, a to hmotnoprávnych ako aj procesnoprávnych, pričom skutkové okolnosti nie sú predmetom konania o dovolaní.

Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, avšak správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v citovanom ustanovení je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa.

K dovolateľom označenému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd uvádza, že dovolací súd môže skutkový stav hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd sa stotožňuje s odôvodnením uvedeným v rozhodnutí prvostupňového súdu ohľadom právnej kvalifikácie konania obvineného, ktorý po subjektívnej a objektívnej stránke naplnil skutkovú podstatu zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, odsek 2 písm. b/ Trestného zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že obvinenému bol právoplatne uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednanú trestnú činnosť pripúšťa a tento zároveň nevybočuje z rámca zákonom stanovenej trestnej sadzby, pričom tiež nebolo zistené ani porušenie žiadneho hmotnoprávneho ustanovenia kogentnej povahy viažuceho sa k rozhodovaniu o treste, ktoré by bolo podraditeľné pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúceho dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Dovolací - najvyšší súd nezistil žiadne pochybenie pri ukladaní trestu odňatia slobody obvinenému na dolnej hranici upravenej trestnej sadzby v súlade s § 38 ods. 5 Trestného zákona. Námietka obvineného o nezákonom doplnení skutkovej vety v rozsudku súdu prvého stupňa neobstoja, keďže obžalovacia zásada uvedená v § 278 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v žalobnom návrhu, neznamená, že medzi skutkom, ktorý je uvedený v žalobnom návrhu, a skutkom uvedeným vo výroku rozsudku musí byť úplná zhoda. Podstata skutku je určovaná účasťou obžalovaného na určitej udalosti opísanej v žalobnom návrhu, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania alebo následku, čo v danom prípade splnené bolo.

Neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že dôvody dovolania, ktoré boli nastolené podľa § 371 písm. c/, g/, neboli namietané v konaní pred odvolacím súdom, napriek tomu, že tieto okolnosti boli známe (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Dovolací súd i za týchto okolností podrobne rozobral

uvedené dovolacie dôvody podané novou obhajkyňou dovolateľa a keďže nezistil žiaden dovolací dôvod, na základe ktorého by mohol vyhovieť obvinenému a zrušiť napadnuté rozhodnutie, dovolanie obvineného P. T. ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.